KÁZÁNÍ 1. neděle po Velikonocích 24.4.2022

Jan 20,19-29

Téhož dne večer – prvního dne po sobotě – když byli učedníci ze strachu před Židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš, postavil se uprostřed nich a řekl: „Pokoj vám." Když to řekl, ukázal jim ruce a bok. Učedníci se zaradovali, když spatřili Pána. Ježíš jim znovu řekl: „Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás." Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou." Tomáš, jinak Didymos, jeden z dvanácti učedníků, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu řekli: „Viděli jsme Pána." Odpověděl jim: „Dokud neuvidím na jeho rukou stopy po hřebech a dokud nevložím do nich svůj prst a svou ruku do rány v jeho boku, neuvěřím." Osmého dne potom byli učedníci opět uvnitř a Tomáš s nimi. Ač byly dveře zavřeny, Ježíš přišel, postavil se doprostřed a řekl: „Pokoj vám." Potom řekl Tomášovi: „Polož svůj prst sem, pohleď na mé ruce a vlož svou ruku do rány v mém boku. Nepochybuj a věř!" Tomáš mu odpověděl: „Můj Pán a můj Bůh." Ježíš mu řekl: „Že jsi mě viděl, věříš. Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili."

Milí přátelé v Kristu,

dnešní neděle má v církevním kalendáři zvláštní název „Quasimodogeniti" – Jako narozené děti. Jako nově narozené děti byli všichni ti, o nichž dnes slyšíme z Janova velikonočního příběhu: Marie – Jan – Petr – učedníci i Tomáš. Ti různí lidé, kteří se setkáním se vzkříšeným Ježíšem stali jako znovu narozenými dětmi víry. Znovuzrozenými slovy a nadchnutím Krista, který k nim přišel: do selhání a studu, do smutku a pláče, do strachu a uzavřenosti, do zmařené naděje, do pochybností.

A tak se zkusme dnes na tento velikonoční příběh evangelisty Jana podívat trošku odjinud, než jsme zvyklí. Všimněme si těch různých lidí. Různých cest k víře. Různých typů znovuzrozené víry.

První svědkyně prázdného hrobu a vzkříšeného Ježíše – Marie. Emotivní, citová, milující Marie Magdalská. Pláče u prázdného hrobu. Ale potom uvěří, že její milovaný Mistr žije - pouze na základě jeho důvěrného oslovení.

Jan, milovaný učedník, duchaplný, zvláštně blízký Ježíši: stačilo mu vejít do hrobu, spatřil vše a uvěřil.

Pak učedník Petr. Přišel, viděl a odešel. Nese to v sobě. A dlouho mu trvá, než v sobě vše zpracuje. A hlavně, než přijme rozhodující impuls k novému vzplanutí víry.

Učedníci – zavření spolu za dveřmi. Až když k nim přijde Vzkříšený, zaradují se, že viděli Pána. Ale víra není jen chvilkové nadšení a prchavá radost. Stává se také posláním, v čase, kdy už Pán není k vidění.

A ještě je zde Tomáš, který si potřebuje na živého Pána sáhnout, aby nevěřil iluzi.

Vzkříšený Ježíš se těm různým lidem dává poznat v jejich osobitém přístupu. Vychází vstříc typu osobností těch, v nichž chce probudit i znovuzrodit víru. Zná je dobře a miluje je. A působí postupnou změnu v jejich postojích. I v poznání, k čemu je posílá.

Zaměřme se dnes na ty učedníky. Prostí muži selského rozumu. Byli nejprve strženi k následování Ježíšovou duchovní silou a přesvědčivostí. Ale nakonec ho ze strachu opustili. A ze strachu byli i zavřeni za dveřmi. K těmto mužským, kteří v sobě mají rány zklamání a selhání, ponížení vlastním strachem – vzkříšený Pán přichází skrze zavřené dveře a přináší jim pokoj. Odpuštění, smíření, nový mocný impuls, že je přijímá, nový zdroj síly a odvahy od Boha: *„Pokoj vám".*

A pak je zdraví podruhé: *Pokoj vám*. A vdechuje jim Ducha Božího. Ducha nové víry, síly a poslání. *Přijměte Ducha svatého.* Přijměte Potěšitele a Pomocníka, kterého jsem vám – víte přece – slíbil pro čas, kdy mě už nebudete vidět. Přijměte tohoto mého Svědka. Nositele mého pokoje. Ducha Boží milosti i pravdy. V něm já budu s vámi. Ve vás. Ale také skrze vás. Protože: *jako mě poslal Otec, tak já posílám vás. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.*

U toho se chviličku zastavme. Protože jedinkrát je v Janově evangeliu řeč o odpuštění, a to právě tady. Kde je vzkříšený Pán svěřuje se vší mocí i vážností svým učedníkům – celé své církvi – tedy i nám. Tahle ojedinělost jen podtrhuje váhu Kristova poslání odpouštět. Podobně ta slova o zadržení hříchů jen podtrhují váhu tohoto poslání. Týká se to nějak i nás? Že i nám Pán vdechuje své poslání a svou sílu, abychom – je-li to na nás – odpoutávali druhé od jejich selhání, provinění i dluhů? Abychom v síle jeho Ducha uvolňovali zamotaná klubka a uzly vztahů? Vždyť když Kristus učedníkům říká *„Přijměte Ducha svatého"* – může to pro nás znamenat víc, než jen víceméně známé čtení z evangelia.

Ale pak je tu ještě Tomáš. A jakoby vlastně na něm Ježíši i evangelistovi záleželo. Jaký vlastně Tomáš byl? Skeptik a pochybovačný pragmatik? Nevěřící Tomáš, jak se má tradičně za to? Anebo naopak byl statečnější, nechtěl být s ustrašenými učedníky, ani hned věřit jejich vidění a možná iluzím? Souvislost s jinou zmínkou o Tomášovi v Janovu evangeliu nasvědčuje tomu druhému. Ne, že nechtěl věřit, než se na vlastní oči a sáhnutí přesvědčí. Spíš, aby mohl věřit, že ten vzkříšený je skutečně ten ukřižovaný Ježíš. Každopádně Ježíš i kvůli němu přichází přes zavřené dveře k učedníkům znovu. A znovu i kvůli němu říká „Pokoj vám". A nechává pak Tomáše, aby si sáhl je jeho ran po ukřižování. A bez výčitek mu říká: Nepochybuj a věř! A to působí Tomášovu proměnu. Ujištěn, že vzkříšený je opravdu ten ukřižovaný Ježíš, stává se mezi učedníky prvním vyznavačem znovuzrozené víry: „Pán můj a Bůh můj".

Milí přátelé, sestry a bratři, tak se církev od počátku tvoří jako lidsky rozmanité společenství, v němž se scházejí osobité příběhy víry. Znovuzrozené víry.

Pán si ke každému umí najít cestu

Víra je přece vždycky způsobena setkáním ze strany živého Krista. Je to tajemství setkání Boha s konkrétním člověkem. Vždyť ani nemůžeme říct, jak vzniká!

Ale přesto zřejmě záleží také na nás – zda jsme tomu setkání otevření, zda jdeme víře vstříc. I to můžeme spatřovat na těch různých postavách velikonočního příběhu.

Všichni v tomto příběhu šli nějak po svém víře vstříc. Marie, která od prázdného hrobu hned neodešla. V bezradném a toužebném pláči zůstala, a došla nečekaného setkání i výzvy. Petr, učedníci. I Tomáš, který s ostatními nejdřív nebyl, ale příště s nimi už byl, i když pochyboval. A bylo to pro něj – a vlastně i pro nás -moc důležité, že s nimi i přes tu pochybnost byl. Vždyť to jeho vyznání je důležité i pro naši víru. Že ukřižovaný Ježíš je skutečně vzkříšený Pán. Že nevěříme nějakým zbožným přeludům ani samovzníceným iluzím.

Tohle velikonoční svědectví nám taky vlévá novou naději, že vzkříšený Pán jde svým všelijakým lidem vstříc. Jde vstříc uplakané, vstříc ustrašeným, vstříc pochybovači. Jde vstříc těm zklamaně a ustrašeně zavřeným za dveřmi. Aby je pozdravil svým pokojem. Nadechl je svatým Duchem. Obživil i znovuzrodil jejich víru. I je vyslal s novou váhou odpuštění.

Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili. Jste i tady?

Modleme se:

Přijď, Pane Ježíši, a naplň nás novou odvahou. Kde se i my bojíme. Ani ne tak o sebe. Ale spíš, že to všechno zlé, co tě ukřižovalo, zase vítězí a bere všechnu naději. Ataky svých slabostí, selhání a svého strachu, když se bojíme.

Zavřené dveře pro Tebe nejsou problém. Horší jsou zavřená srdce. Hříchem, pýchou, studem zklamáním, hořkostí, skepsí zavřená srdce.
I my, když Tě zveme a čekáme, před Tebou potřebujeme pokorně vyznat: ***Pane, smiluj se nad námi.***

Slova milosti:
Ježíš přišel, postavil se doprostřed a řekl: „Pokoj vám“.

P: 549 Buď Tobě sláva